

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsakega prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inštrati pa opravilstvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Namani se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 19.

V Ljubljani, 6. oktobra 1898.

Letnik XI.

Slovinci in državni zbor.

Mislimo, da ni treba bralcem na drobno razlagati, da Slovenci ne ležimo ravno na rosih. Med tem, ko so drugi narodi gostili se pri bogato obloženi vladini mizi, stali smo Slovenci ob strani in smeli smo samo gledati. Nismo bili nevoščljivi, ker te nevednosti naš narod sploh se nikoli pokesal ni. Mi privoščimo vsakemu, da se mu godi dobro. Samo to smemo Slovenci po božji in človeški postavi zahtevati, da se dá tudi nam, da lahko živimo in se razvijamo. Ako pa pregledemo zgodovino tujih let, vidimo, da moramo vedno še trd boj biti za veljavo naše materinščine. Naši slovenski bratje na mejah nam v tem oziru vedó povedati dolgo in žalostno povest o tem boju za narodni obstanek, ki ga bije: o Koroškem, Slajerskem in v tužnji Istri proti mogočnim in brezsrznim nasprotnikom. Tudi na Kranjskem zavzema nemštvo še vedno mesto, katero mu po številu nemškega prebivalstva nikakor ne gre. Vse to pa bi se smelo biti pri nas, kjer imamo zagotovljeno po postavi, da imajo vsi narodi enake pravice, nobeden več kot drugi, pa tudi nobeden manj.

Tudi v gmozanm oziru godi se nam Slovincem huda. Naš obrtni stan propada in o žalostnem stanju našega kmečkega stanu bi bilo odveč pisati. Naši bralci sami vidijo in občuttjo, da naš narod komaj zmaguje brezaena, ki mu ležijo na ramah.

Veliko srečnejši so Ogrji, katerim daje nagodba, katera je do sedaj veljala med našo državno polovico in med ogrsko, velike prednosti pred nami. Tako na primer donášali so Ogrji po tej nagodbi k skupnim stroškom države 30 odstotkov, naša polovica pa 70. Tej nagodbi je potekla doba veljave, in treba je z Ogrsko državno polovico skleniti novo nagodbo, ki je potrebna, kajti nagodba ureja razmerje med našo in ogrsko državno polovico. Taka nagodba pa mora biti naše državne po-

lovici pravična, ne sme nam nalagati preveč bremen. Ogrji hočejo imeti zopet nagodbo, ki bi koristila njim. Državni zbor bi moral sedaj uravnati nagodbo in iztrebiti iz nje vse nas krivično težeče določbe. To pa more samo storiti, ako so poslanci neodvisni na vse strani, ako povejo vsakemu resnico v obraz, tudi, ako treba, vladi. Poslanci se ne smejo vezati na nobeno stran.

Dosedanja večina državnega zbora je sicer rada videla, da so jo naši poslanci podpirali, da so vedno glasovali s njo, ali za naše težnje, narodne in gospodarske, se je ni hotela prav zmeniti.

Vse to dovedlo je katoliško-narodno stranko in njene državne poslanca po tehtnem premisleku do sledečega sklepa:

Vodstvo katoliško-narodne stranke v sporazumu s katoliško-narodnimi državnimi poslanci izreka svoje mnenje:

1. Sedajni politični položaj nujno zahteva, da slovenska delegacija izstopi iz vladne večine in si pridobije tem taktično svobodo.

2. Slovenska delegacija naj bodenavse strani neodvisna, vse svoje delovanje ureja strogo po svojih načelih.

3. V vprašanjih narodneravnopravnosti naj slovenska delegacija tudi v bodoče postopa vzajemno z drugimi slovanskimi strankami.

4. Slovenska delegacija ne more glasovati za vladne nagodbene predloge, ker so narodnemu gospodarstvu naših pokrajin na kvar.

S tem sklepom šli so katoliško-narodni poslanci na Dunaj. »Kriščanska slovanska narodna zveza«, katere

členi so naši katoliško-narodni poslanci, posvetovala se je o tem sklepu.

Preje se so naši liberalci, na čelu jim »Slovenski Narod«, ta sklep smešili in zahtevali, naj naši poslanci kar slepo podpirajo vlado in večino. Zato niso vedeli navesti drugega razloga, kakor da so tudi Čehi v večini. Ako bi povsod tako mislili, kar uči »Slovenski Narod«, potem bi moral n. pr. vedno skočiti v vodo Slovence, kedar stori to Čeh.

»Krščanska slovanska narodna zveza« sicer ni sklenila takojšnjega izstopa iz večine, ampak je sklenila z večino glasov, da ostane še v državnozbornski večini, toda samo v toliko, kolikor ne bo večina slepo šla za

vlado, da bo še marveč »krščanska slovanska narodna zveza« neodvisna proti vladi in jo bo še podpirala samo, ako bo vlada tudi storila kaj za narode, katerih členi so udje »krščanske slovanske narodne zveze«, torej posebno za Slovence, Hrvate in Rusine.

Bog daj, da bi »krščanska slovanska narodna zveza« s tem sklepom dosegla uspeha, katerih si želi. Časi so resni in gospodarski položaj narodov zahteva zboljšanja. Samo z obljubami ni storjen noben korak k zboljšanju. To naj imajo poslanci vedno pred očmi in naj se ravnaajo po tem. Tako ravnanje smejo zahtevati od njih volilci in sme zahtevati od njih ves narod slovenski.

Cesarica Elizabeta †

Iz Geneve na Dunaj.

Truplo naše pokojne cesarice so pripeljali iz Geneve v četrtek dne 15. septembra zvečer ob 10. uri na Dunaj. Na vseh postajah, kjer se je peljal mimo dvorni vlak, se je zbralo nebroj ljudstva, ki je prihitelo iz vseh krajev skazovat svoji ljubljeni vladarici zadnjo čast in spoštovanje. V velikih mestih so čakali vlaka povsod tudi najvišji dostojanstveniki, razna društva, ki so polagali vence na krsto. Povsod so zvonili zvonovi in bila zaprte trgovine. Na Dunaju so vsprejeli cesaričino truplo na zapadnem kolodvoru, kjer je bila spremenjena čakalnica v kapelo. Dvorni župnik je opravil ondi mrtvaške molitve. Po blagoslovljenju se je začel pomikati žalostni sprevod proti cesarskemu dvoru. Povsod po ulicah je bilo zbranega na tisoče ljudstva, stoječega odkrito v tihi žalosti. Krsto so položili v dvorni kapeli, kjer se je vršilo drugo blagoslovljenje. Cesar, ki se je pripeljal v spremstvu obeh svojih žena iz Šenbruna, se je udeležil blagoslovljenja trupla. Nepopisno žalost, ki se je opazovala pri ljubljenu cesarju, je skušal On z vso silo premagati. Po blagoslovljenju je pokleknil cesar, objel krsto in jo poljubil. Na to je sprejel najvišji dvornik ključ od krste, cerkev so pa zaprli. V petek od 8. ure jutraj do 5. ure popoldan in v soboto od 12. ure je bil dovoljen ustop prebivalstvu v župno cerkev, ki je prihajalo trumoma, da se poslovi od zemskih ostankov nepozabne cesarice. Ker je bila velikanska gneča, so spuščali le od 30 do 40 oseb na jedenkrat v cerkev.

Krsta, v kateri je ležalo truplo, je bila priprosta in narejena iz kovine. Okraskov ni imela, razven zlatega križa na sredi. Rakev je bila pokrita s črnimi, z zlatom pretkanim prtom. Na nji so ležali štirje venci od otrok in vnukov umrle cesarice. Drugi venci so pa viseli ob cerkvenih stenah.

Pogreb.

Od pogreba cesarjeviča Rudolfa ni videl Dunaj jednacega. Ze od ranega jutra so se premikale nestete množice prebivalstva proti središču mesta ter skušale si zagotoviti prostor na onih cestah, kjer je imel iti sprevod.

Zunanje lice mesta je bilo še žalostnejše od prejšnjih dnij. Dolge črne zastave so vibrale raz vseh hiš, črna zagrinjala so pregrinjala okna, čim bližje je bila ura pogreba, tem večje so bile množice. V očeh deklic in žena si opazil solze žalosti. Globoka in odkrita žalost se je brala na obrazih mladih mož in osivelih starčkov. Zamolklo zvonjenje vseh dunajskih cerkva je naznanilo čakajočemu ljudstvu ob 4. uri, da se je v dvorni palači pričel žalostni sprevod proti kapucinski cerkvi. Njega Veličanstvo cesar z nemškimi cesarjem Viljemom II. in drugi vladarji so se odpeljali od cesarskega dvora v zaprtih vozih posebej v kapucinsko cerkev, kjer so prisostvovali blagoslovljenju.

Štirje kardinali in več škofov se je udeležilo cerkvenih obredov. Truplo je blagoslovil kardinal knez in nadškof Gruba. Mej knezi, ki so se udeležili pogreba, naj še omenimo princa Leopolda Bavarskega, kralja saskega, prestolonaslednika laskega, rumunskega kralja Karola, ruskega velikega kneza Aleksija itd. Redkokodaj se je našlo toliko kronanih glav v kakem mestu, kakor povodom cesaričinega pogreba.

Ko je prišel mrtvaški voz do glavnih vrat kapucinske cerkve, kjer počivajo v grobišču trupla članov najvišje cesarske hiše, so vzdignili krsto in jo nesli v spremstvu duhovščine v cerkev, kjer so jo položili na pripravljene oder. Tu se je vršil slovesni blagoslov in in pevci dvorne kapele so odpeli »libero«. Mej blagoslovljenjem je stal cesar nemo s sklenjenima rokama, vtopljen v tiho molitev. Glasno sta ihteli nadvojvodinja Valerija in princezinja Gizela, pa tudi cesar se ni mogel zdržati joka. Sploh ni ostalo pri tem prizoru nobeno oko suho. Na to so vzdignili strežaji krsto in jo ponesli mej molitvami duhovščine in v spremstvu svetilcev očetov kapucinov v grobnico. Pred krsto je stopala duhovščina, takoj za krsto pa cesar z drugim spremstvom.

V grobnici se je vršilo poslednje blagoslovljenje in po dovršenih molitvah je izročil najvišji dvornik kapucinskemu gvardijanu ključ od krste.

Ko se je vrnil cesar iz grobnice, se poda k nemškemu cesarju in se odpelje s njim zopet v cesarski

dvor. A ne samo na Dunaju, tudi v drugih krajih se je kazala isti dan velika žalost. V vseh mestih so bile zaprte gostilne, prodajalnice in verno ljudstvo se je zbiralo v cerkvah, kjer je goreče molilo za pokoj ranjke cesarice. In ne le avstrijsko ljudstvo, ki je vedno zvesto svoji vladarski hiši in deli z njo žalost ali veselje tudi iz vseh delov sveta so dohajali našemu ljubljenu vladarju izrazi sočutja.

Ljubezen in zvestoba, katero so kazali avstrijski narodi brez razlike jezika, narodnosti in stanu, svojemu vladarju pri žalostni priliki, sta ganili tudi vladarja. Cesarjev razglas, katerega je naslovil cesar naravnost na svoje narode in kateri je bil objavljen v vseh jezikih sirne domovine, priča nam glasno o tem. Glasi se pa:

Mojim narodom!

Kruta, nemila skušnjava zadela je Mene in Mojo hišo.

Moje soproge, dake Mojega prestola, zveste družice, ki Mi je bila v tolažbo in oporo v najtežjih trenutkih Mojega življenja, s katero sem zgubil več, nego zamorem izreči, ni več. Grozna usoda vzela jo je Meni in Mojim narodom.

Mozilčeva roka, orodje blaznega fanatizma, kateri meri na to, da uniči obstoječi družbeni red, vzdignila se je zoper najplemenitejšo feno zadevši v slepem, nemiselnem sovraštvu srce, ki ni poznalo sovraštva, sroe, ki je bilo le za dobro.

Sredi bezmejne boli rajedajoče Mene in Mojo hišo, vpričo nečuvnega čina spreletujočega s grozo ves civilizovani svet, teši Moje sroe v prvi vrsti glas Mojih ljubljenih narodov. Ponižno klanjaje se božji naredbi prizadevši Mi tolik in neumljiv uparec, blagodarjam Previdnost za preveliki dar, ki mi ostaja: za ljubezen

in zvestobo milijonov v trenutkih grenkega trpljenja Mojega in Mojih.

V tisočerihih znakih, bližnji in daljni svet, nizko in visoko javilo je bol in žalost po blagopokojni cesarici in kraljici. V ganljivem soglasju toguje vse o neizmerni izgubi; pristen odmev čustev pretresujočih Moje sroe.

A kakor je Meni svet do zadnjega trenutka spomin na Mojo preljubljeno soprogo, isto tako vzdiguje se ji za vse čase nemaljav spomenik v hvaležnosti in spoštovanju Mojih narodov.

Iz globočine Svojega tožnega srca blagodarjam vse za novo jamstvo sočutja popolne udanosti.

Ako tudi utihnejo veseli glasovi, ki bi morali spremljati to leto, ostaja Mi vendar spomin na neštivilne dokaze udanosti in toplega sočustvovanja: najdražji dar, ki se Mi je mogel pokloniti.

Skupna naša bôl spleta novo, tesno vez okolo prestola in očetnjave. Iz nespremenljive ljubezni Svojih narodov zajemam ne le utrjeno čustvo dolžnosti, da vztrajam v naloženi Mi nalogi, nego tudi nado vspeha.

Molim k Vsegamogočnemu, ki Mi je naklonil toliko britkosti, da Mi daje moči izpolniti to, v kar sem poklican, prosim Ga, da blagoslovi in razsvetli Moje narode, da najdejo pot ljubezni in sloge, ki naj jih dovede do sreče in blagostanja.

V Schönbrunnu, dne 16. septembra 1898.

FRAN JOSIP I. r.

Da bi počastil spomin cesaricini, je Nj. Veličanstvo ustanovil Elizabetin red. Prvi veliki križ tega reda je podaril cesar grofici Štarej, ki je bila prizadeta kot spremljevalka cesaricini v prvi vrsti od grozovitega hudo delstva v Genovi in spričevalka cesaricini smrti.

Razgled po svetu.

Avstrijska državna zbornica se je sesla k novemu zasedanju 26. septembra. Glavni namen, da se je sklicala državni zbor, je bila zahteva Mazarov, da se sklenu nadaljnja pogodba z Ogrsko postavnim potom. V prvi otvoritveni seji so izrazili poslanci skupno žalost nad prebitko izgubo, ki je zadela vladarja in vso državo. V isti seji so izvolili poslanci tudi zbornično predsedstvo. V drugi precej burni seji so se brali večinomna vladni in dosti drugih nujnih in navadnih predlogov. Voditelji raznih strank so pa izražali svoja mnenja o negotbeni razpravi. Nemci, izvzemši člane nemško narodne in Wolfove stranke, so odnehali od svojega rogoviljenja. — S prvimi oktobrom se povisali državni uradnikom plače. Mi jim gotovo privoščimo to izboljšanje zlasti onim iz nižjih razredov. Seveda bode treba za to svoto, za katero so jim zvišali plače, novih dohodkov, katere bodo morali plačevati za nezno obremenjeni brezpravni delavski stanojci.

V Gradcu so se vršile volitve za mestni zbor, ki je bil raspuščen povodom nemirov. Kakor ja bilo že

naprej videti, zmagali so nemško-narodno pruski življi nad nemško-avstrijsko meščansko stranko. Najlepše pri teh volitvah je pa to, da so državni uradniki potegnili s pruski in volili meže, ki jih je narekovala pruska družal. To je samo še v Avstriji mogoče, da podpira državni uradnik izdajsko stranko!

Na **Goriškem** je bil sklican deželni zbor, ki je imel pa le dve seji. V prvi so sklenili udanostno izjavo, ki se je poslala cesarju, v drugi pa, da se osebna dohodarina opreši vseh deželnih doklad.

Na **Danskem** je umrla 29. septembra kraljica Lujiza, stara 81 let. Bila je na glasu kot dobrotljiva in milosrčna vladarica, ki je rada lajšala gorje trpinov.

Na **Francoskem** bodo zopet preiskavali umazano zadevo judovskega sleparja Drajfuzs, ki je izdal Rusom natančneje podatke o francoski vojni sili. Tako je sklenil ministerski svet s vsemi proti jednemu glasu. V sled tega je pa odstopil vojni minister Zurlinden, ki se je prepričal popolnoma o Drajfuzovi krivdi. Navno tako je vložil tudi minister za javna dela ostarko. Nepopisno veselje je

nastalo takoj po vseh židovskih in od judov podkupljenih časopisih, zvedevši ta sklep. Izrael meni namreč, da ne bode več obsojen kapitan Dražuf. — Francoški finančni minister zahteva za mornarico v prihodnjem letu ogromno svoto 310 milijonov.

Turško. Angleska vojna mornarica je streljala na del glavnega mesta Kandije na otoku Kreti, ker so turški vojaki in mohamedanski uporniki napadli angleškega poslanca, ubili 12 angleških vojakov in umorili do 1000 kristjanov. Štiri države: Francija, Italija, Rusko, Anglesko, ki so prevzele naloge, da zopet uvedejo mir na otoku, so poslale radi tega nečloveškega postopanja na sultana sklep, v katerem zahtevajo, da odpokliče vse turške uradnike in vojake z otoka, ker podpirajo ti najbolj turške krvoločneže.

Na **Španskem** ste bili sklicani državni zborniki k izrednemu zasedanju. Povod temu zasedanju je bil,

Listek.

Bridke izkušnje.

Povest. Napisal Pivčan.

Selanovič in sin sta kar okamnela. »Za vse svetnike! govorite, kaj se je zgodilo, kaj je zadelo mater, mojo dobrotnico, ki mi je rešila življenje?«

Peter pripoveduje na tanko, kaj je povzročil oni denar, ki ga je bil stisnil Bogdan Hvalovki pri odhodu. Kako je Erman vso družino zapodil iz Lipovja, da živi mati sedaj v veliki revščini in da je moral brat v vojsko.

»Zakrivil sem vam veliko gorje, povzročil bridke ure. razdri v hiši srečo. In kar me najbolj boli, zgodilo se je to v času, ko sem vam dolgoval vse, dolgoval življenje. A odpustite mi, storil sem nevedoma!«

Tu poklekne Bogdan pred Petra, ki mu molče poda desno.

»Kaj se godi vse po svetu radi nepazljivosti.« povzame gospodar. »Domov je prinesel še dve onih nesečnih dvajsetic in še le tu je uvidel, kakšen denar je dobil v Trstu. Saj pravim, ti Judje! Niso zastoj preganjani po celem svetu. A bodi potolažen, prijatelj moj. Prva skrb mi bo sedaj, da poravnam, kar je zakrivil sin po neprevidnosti.«

»Kaj pa oče?« hiti Bogdan »če se ne motim, pripovedovali ste mi takrat, da so na Ogerakem. Kaj jih ni še domov?«

»In jih ne bode, dokler ne preneha vojska.«

»In nič ne vedo o vsej stvari?«

»Nima jim kedo sporočiti. Prav za prav ne vemo, v katerem kraju bivajo.«

»Torej je naše nujno opravilo,« dé Selanovič ves ginjen »da zvemo za očeta in ga seznanimo s to sicer žalostno novico, a kaj hočemo. Za vas bom skrbel kakor za sina. Tudi mati in sestra morata semkaj in tu bosta bivali, dokler se ne obrne kako na bolje.«

da se odobri mirovni zapisnik, kar ste tudi storili zbornici po burnem posvetovanju. Popolen mir bodo pa sklenili odposlanci ameriške in španske vlade v Parizu, kjer so se se sli. — Ladije so prevzale dosedaj vojake z otokov v domovino. Mnogo vojakov se nahaja v najslabšem stanju, več sto jih je umrlo na poti. Zadoji del španske vojne se je povrnil pod nearečnim admiralom Cervero, katerega so pa prisrčno sprejeli Španci pri prihodu.

Iz **Kitajskega** so poročali pred štirinajstimi dnevi razni listi najprej, da je umrl cesar in da je zopet prišla za državno krmilo njegova že zelo stara mati. Drugi časopisi pa so trdili, da se je cesar z drugimi dvorniki in višjimi uradniki poklonil cesarici in se umaknil materi. Vsa stvar je torej zelo temna. Bržkone so povzročili to spremembo Rusi, katerim ni bil tako naklonjen cesar kakor Angleski in Japanu.

Peter ga hveležno pogleda. Solze mu stopijo v oči, a ne solze žalosti kakor preje, marveč veselja, da je mati rešena vseh stisk, in da bo zopet jederkat videl očeta.

7. Veselje.

Francozje so drli, polastivši se okopov pri Razdrtem vedno dalje. Glavna armada se je pomikala po veliki cesti proti Ljubljani, ostali so stikali po bližnjih vaseh, kje bi bilo kaj za nje. Tudi v Matonovo je prhrušel oddelek sovražnikov. Število prebivalcev se je v vasi zmanjšalo, tako da so se Francozje kar čudili, ke so našli po hišah le nedoraslo dečo, kakó staro ženico ali pa na palico se opirajočega starčka. Vse drugo je namreč zbežalo iz vasi v dobro uro oddaljeni podmol v Cestnikovi senožeti. Imetje svoje so vzeli seboj, kolikor so mogli, drugo so poskrili doma. Hvalovka je ostala s hčerko v hiši. Bila je zava vedno vstopljena v skabi, kaj se godi s sinoma, da je posabila na lastno nevarnost. Po celo uro je prežala pred podobo svete Prečiste in goreče zdihljeje pošiljala za njiju proti nebu. Pri tem svetem opravilu sta jej pomagali Lenka in Kovačica in o začrneli sid siromahne kočice so odmevati glasovi: »Sveta Marija, mati božja...« in jagoda na molku so padale mej prsti druga na drugo.

V takem stanju so dobili Francozje Hvalovo družino, ko so bili pridri v hišo. Bilo jih je kakih petnajst. Preiskali so v hipu vse kočice, in kar so našli živeča, so pobrali, zakurili na ognjišču ogenj in si napravili večerjo. Gospodinja je morala mlo gledati, kako jej uničujejo brezsrčneži še to malo, kar ima.

Drugo jutro so k sreči odšli Francozje iz vasi. Hiteli so dalje, da ne bi preveč zaostali za vojsko.

Hvalovka ravno ogleduje omaro, če so še kaj pustili požrešni sovragi, kar zagleda skozi okno, kako se pomika po vasi pokrit ves, v kateri je vpreženih par najlepših sircev. Star vaščan, ki je nekaj časa govoril s

kočijažera, da znamenje z roko, in koniji zavijejo naravnost proti Hralovi hiši. Vsa zavzeta hiti gospodinja iz hiše in ko stopi na prag, skoči mlad, snažno oblečen človek z voza in njej hiti naproti.

»Da ste mi zdravi, dobrotnica moja!« jej zakliče in poda desnico.

Hvalovka ga gleda nekaj časa, kakor bi se hotela nečesa domisliti.

»Kaj vi tu? Morda zopet potujete? In v teh nevarnih časih!« reče hladno in ga pelje v hišo.

»Ne, drugačne okolnosti so me privedle semkaj. Kakor veste, pred štirimi leti sem bil vaš gost.«

»Da bi se ne bilo nikoli zgodilo!« vzdihne vmes Hvalovka.

»Vem, mati, da sem vas spravil v nesrečo, a bodite prepričani, da se je to zgodilo zoper mojo voljo. Kaj sem storil, sem zvedel šele pred kratkim po vašem sinu Petru.«

»Petru? Kaj ste govorili z njim? O povejte, usmilite se uboge matere! Kod kodi? Ze pred mesecem dnij bi se bil moral vrniti, a ni ga od nikoder.«

Bogdan jej pripoveduje vse na drobno, kako in zakaj je prišel Peter v Daruvar, kako je slučajno ali — kakor je povdarjal — po božji previdnosti seznanil se z njim.

»In tako« nadaljuje s povzdignenim glasom, »sem prišel k vam, da saj nekoliko poravnam, kar sem zagrešil. Moj oče je obljubil Petru, da hoče irtvovati vse, da bi tako mogel nadomestiti žalost in nesrečo, ki jo je bil vam povzročil sin, oni sin, ki ste mu rešili življenje. Zato se je napotil s Petrom v onem času, ko sem se jaz odpraviljal k vam, v Budimpešto, da poiščem vašega gospodarja. In meni je naročil, naj pripeljem vas in hčerko s seboj, da bosta saj za časa vojske v varnem kraju in da ne bosta trpeli pomanjkanja.«

»O Bog!« vzdihne žena vsa v solzah, »kako ti vse prav uravnáš! Včeraj so mi pobrali svačnik! ves živč in danes — kaka vesela novica!«

Vsa vesela hiti po Lenko in Kovačico, ki sta se pogovarjali v veži s kočijažem, ker nista hoteli motiti pogovora mej materjo in tujcem:

»Pustimo veselo družino, naj se po dolgem času raduje, in pogledjme za Petrom!«

Od Mohača se pomiče proti severu po Denavi parnik. V začetku vozi počasi, a čim bolj se oddaljuje od pristanišča, tem urneje se giblje in pušča na seboj ogromne množino dima, ki se čimdalje bolj vzdiguje in razteza na vse strani, dokler se slednjči popolnoma ne izgubi v zraku.

Na krovu stoji mladi človek in neprestano gleda po okolici.

»Kako prijetna je vožnja po rekli!« reče in se obrne proti zraven stoječemu starikavemu tovarišu.

»Kaj ne? In ker se vozíš v prvo, zdí se ti še vse lepši.«

»Dolga pot res je bila od Daruvara do Mohača, a prišedši na ladijo sem pozabil na ves trud.«

»Se naveličaš se vožnje, predno bomo v Budimpešti.«

»Je-li še daleč tja?«

»V dveh urah, menim, bomo že tamkaj.«

»Bog ve, bova-li dobila očeta. Oj, kako bi jih videl še jedenkrat!«

»V predmestju na desni strani Donave so velikanske zgradbe in obširna dvorišča. Slisal sem ze večkrat praviti, da rede tu konje za vojsko. Tamkaj poprašava:«

Mej takimi pogovori je tekel čas našima znančema, v katerih smo spoznali Selanoviča in Hvalovega Petra, kaj hitro. Kar naenkrat je obstala ladija v luki Dune, kjer je izstopilo več nego polovica potnikov, a ljudi je čakalo na obrežju toliko, da se je celo pomnožilo prejšnje število na ladiji. Mimo Adony, Enesi je letela »Lastavica« in se vedno bolj blizala glavnemu mestu Ogerske. Ze so se videla iz daljave poslopja, visoko proti nebu dvigajoči se svetilnik, in ladija je nastopila pot v luko. Pred veličastnim poslopjem v pristanišču se ustavi, in popotniki se usujejo kakor bučele iz panja. Vrišč in hrušč ob desni in levi ne moti naših znancev, da bi se kje ustavila. Čez velikanski most na verigah kreneta v predmestje, kjer bi po Selanovičevem mnenju marala dobiti Hvalo. Mimo krasnih poslopij, po divnih prostorih, olupšanih z vsakovrstnimi parki in nasadi, hodita dobra pol ure. Peter je ves zavzet nad toliko lepoto mesta. Selanovič ga opazuje smehljajoč se mu:

»Kaj nisi bil še v nobenem mestu, da tako gledaš? Saj imate vendar tako blizu Trst.«

»Kaj Trst, kaj Trst! Kar je naše Lipovje proti Trstu, to je Trst proti Budimpešti.«

Selanovič vajea mesta, kamor je prišel že tolikrat po kupčiji, pelje Petra iz ulice v ulico, dokler se prideta na prostor, ograjen okoli in okoli z mečnim sidrom.

»Ta kraj je odmenjen za konje, in ono poslopje na koncu je kobilarna. Tako sem slisal praviti že najnega očeta, ko je naji nekoč pot zanesla semkaj.«

Peter, ki je dosedaj le občudoval na desno in levo, se pri besedi »kobilarna« vzbudi kakor iz sanj.

»Hitra torej! Oh, videl bom vendar še jedenkrat očeta!«

Prišedši do velikih vrat kreneta naravnost na dvorišče. Prvi, ki ju pozdravi, je velikanski pes bele barve, ki se je menil nič tibi nič približal Petru, hoteč poskusiti, iz kakšnega blaga so njegove hlače.

Peter se ustrašil velike živali in se umika vedno bolj k zidu. V tem se prikaže izza vogla človek nesoč polno posodo vode na rokah in reši Petra iz zadrege.

»Parklježi! Boš sel sem in pustil ljudi na miru!«

Pes odide s povsesnim repom. Selanovič pa stopi bliže in vpraša:

»Ni li tu lipovskih konjarjev?«

»Konjarji in konj — že peto leto.«

»In Hvala?«

»Hvala? Ta je najimenitnejša oseba izmej vseh, saj gospod ga čislaje najbolj. Bi-li radi govorili z njim?«

»Radi, srčno radi!« oglašil se Peter, ki je sedaj čisto pozabil na psa in se približal tujcu, ko je začel pripovedovati o Hvali.

»Počakajte tu malo. Takoj pride. Drugje ne more biti nego pri konjih.«

Ne traja dolgo, ko pride čez dvorišče sem od hlevov brzih korakov človek, brišoč si roke ob bel predpasnik. Peter je že od daleč spoznal v njem najdražje bitje, po katerem je hrpenel že toliko let. Ne more si kaj, da ne bi mu stopil nekaj korakov proti in zaklical:

»Moj oče!«

»Peter, ti tukaj? O...!« vzklikne Hvala in oče in sin si padeta v naročje.

»Kdo bi si bil mislil! Tako daleč — in si našel pot!« reče Hvala, ko se oddahne od prvih čustev, ki so privreli na dan z vso silo očetovske ljubezni.

»Tega gospoda imam zahvaliti za vse«, odvrne Peter in pokaže na Selanoviča.

»Da ste mi zdravi in dobro došli!« in Hvala mu poda desnico.

»Kdo bi si bil mislil? Kdo bi si bil mislil!« ponavlja Hvala ves srečen in smehljajoč se opazuje sina. Ta se tudi ne more nagledati očeta.

»A kaj bomo stali tukaj! Pojdita z menoj v stanovanje, če tudi je borao in priprosto. Vem, da imata veliko novic s Krasa in zlasti iz Lipovja, na katero mislim slednji dan, in kamor bi se rad še povrnil, predno me pokliče Bog k sebi. Kaj ne, Peter, postaral sem se, a ti si cel korenjak, skoro bi te ne poznal več.«

(Dalje sledi.)

Razgled po Slovenskem.

Najnovejša vest. V parlamentarnih krogih se govori, da bo namesto odstopivšega trgovskega ministra imenovan grof Karl Maks Zedwitz, član češkega konservativnega veleposestva; dalje se vzdržuje govornica, da odstopita tudi naučni in poljedeljski mieister ter da se nju naslednika vzameta iz kluba katoliške ljudske stranke in slovanske krščansko-narodne zveze, in imenujeta se za ti mesti baron Dipauli kot naučni minister in vodja Povše kot poljedeljski. Tako bi bili vsi klubi desničé zastopani v ministerstvu.

Umrl je v ponedeljek zjutraj po dolgem, silno mučnem bolehanju v ljubljanskem »Leoninum« bivši župnik višnjegorski g. Matej Kljun. Pokojnik je bil rojen l. 1857. in posvečen l. 1880. Služboval je dalje časa v Železnikih, v Begunjah, v Zgoranjem Tahinju in v Višnji gori, kateri župniji se je nedavno odpovedal, ter v hudi bolezni z vzgledno potrpežljivostjo in udanostjo v voljo božjo pripravil se na smrt, ki ga je rešila vseh časnih bridkosti. Pogreb je bil v torek popoldne iz »Leoninuma« na pokopališče sv. Kristofa.

Iz Rima piše prijatelj našega lista: O strašnem umoru naše presvite cesarice smo zvedeli v Rimu še tisti dan okoli 8. ure zvečer. Mestna godba na »piazza Collona« je ravno začela igrati, a je takoj odstopila in se ni povrnila devet dni. — Sv. oče so bili zelo iznenadeni, zlasti, ker je bil morilec Italijan; dva dni pozneje so darovali sv. mašo za pokojno cesarico, po sv. maši so ostali nenavadno dolgo v molitvi in tudi sprehoda se niso udeležili tisti dan. — Po ukazu sv. očeta je daroval veliko sv. mašo v cerkvi santa Maria in Transpontina, blizu bazilike sv. Petra, kardinal Rampolla v navzočnosti skoro vseh rimskih kardinalov, več škofov in redovnih glavarjev. — Tako vidite, dragi bralci »Domsoljuba«, kako sv. Oče in z njimi vsi dobromisleči Rimljani spoštujejo presvetlo cesarsko avstrijsko hišo.

Roparski umor v Podgori pri Gorici. Dne 13. septembra popoldne so našli ob železniskem mostu 21-let-

nega Maksa Friskovica, uradnika v Podgorški papirnici. Nepoznani lopov preparal mu je trebuh ter pobral vse, kar je imel pri sebi. Odrezal mu je tudi prst, da mu je mogel vzeti prstan. Morilca so menda že dobili.

Goriški deželni zbor je po dolgem prestanku imel zopet sejo; kakor znano, se Slovenci že dolgo niso hoteli udeležiti njegovih sej, to pa vsled krivic, ki se jim na Primorskem godé, a se nič ne stori, da bi se odstranile. In tako zbor vsled nesklepčnosti ni mogel zborovati. Ker je pa bil sedaj na dnevnem redu izraz sočutja ob veliki nesreči, ki je zadela cesarsko hišo in vso državo, in udanostna adresa presvetlemu cesarju, so se tudi Slovenci udeležili te seje; gledé nadaljnjih sej pa so ostali pri svojem prejšnjem sklepu in tako je zborovanje zopet preloženo.

Bike plemenjake belanske, pingavske (cikaste) pasme, kakor tudi nekaj sive pasme, oddajal bo deželni odbor kranjski v oktobru proti povračilu polovica nakupnih stroškov in sicer v prvi vrsti občinam, v drugi vrsti pa tudi zasebnim živinorejcem.

Večerja za vojake. Počasní z novim letom dobivali bodo vojaki vsak torek in petek večerje in sočivnih konzerv, za večerjo ostalih dni v tednu pa se sme zaračunati jeden krajoar za moža.

Gospodinjska šola c. kr. kmetijske družbe kranjske se bo otvorila sredi tega meseca. Omenjena šola je šesta v Avstriji in ponosna sme biti naša dežela, da je med prvimi, ki je jela skrbeti za strokovno naobrazbo svojih gospodinj. Srečen slučaj je pa ob jednem nastal, da so se vsled prijavne ponudbe tukajšnjega zavoda »Marijanščica«, dobili zelo primerni šolski prostori, vsled česar je kranjska gospodinjska šola najlepša in najprimernejše vrejena med vsemi v Avstriji. To šolo toplo priporočamo; nekaj mest je še praznih. Kdor ima tedaj kako za to šolo sposobno hčerko, naj nemudoma vloží prošnjo za vsprejem.

S Homca se nam piše: Rožnivenška bratovščina, ki je bila v naši župniji ustanovljena že sredi 17. stoletja, združuje vsako leto ob poglavitnem prazniku, na rožnivenško nedeljo, ogromno vernikov od blizu in daleč na prijaznem Homcu v naši lepi cerkvi. Trije spovedniki so imeli dovo j opravila soboto popoldne in nedeljo zjutraj. Obhajancev je bilo okrog 450. Popoldne je bila velikanska procesija, uvrščena za belim banderom rožnivenške Kraljice. Letos je ljudstvo posebno še zanimal prenovljeni in olepšani zvonik, kateremu so se nad linami odkrile in v trikotje pozidale poprej z bakrom zakrite frčale, odstranili mokroto nategujoči kapovi in je sedaj ves prav lepo prebeljen, da ga je odsej videti na veliko daljavo kot mogočen prst, kačoč proti nebeški domovini.

Na Rovih pri Kamniku obhajali bodo 100 letnico te župnije. Dne 16. oktobra posvete premišlost, knez in škof prenovljeno cerkev in novi veliki altar. Dne 17., 18., 19. j oktobra se pa obhaja slovesna tridnevnic. Vsaki dan te tridnevnic bodeta dva cerkvena govora, jeden ob 9 dopoldne drugi ob 3 popoldne. Slovesna sv. maša bo vsaki dan ob 6 in pa ob 10. Sv. stolica podelila je

za to tridnevnicu sledeče milosti: Vsi verniki, ki prejmejo zakramenta sv. pokore in presv. E. T., se udeležijo enkrat v tridnevnicu pobožnosti v cerkvi ter molijo na namen sv. Očeta, dobijo enkrat v tridnevnicu popolni odpustek; vsaki dan pa dobi vsakdo, ki se vsaj skesano vdeleži pobožnosti v cerkvi, nepopolni odpustek 300 dni. Ti odpustki se morejo nakloniti tudi vernim dušam v vich. Zadnji dan, v sredo, podeli se vsem vernikom, pričujočim pri pobožnosti v cerkvi, apostolski blagoslov, s katerim je združen popolni odpustek.

Z Vrha. Dne 25. septembra blagoslovil je preč. gospod dekan M hael Arko novo župnišče na Vihu pri sv. Treh Kraljih. Župljani postavili so s tem lep spominek na cesarjevo petdesetletnico. Zidal je stavbeni mojster g. Jos. Kacin v splošno zadovoljnost. Jako se je trudil predsednik stavbnega odbora, g. Janez Žust, ter spričal, da ve tudi v dejanji pokazati ljubezen do svojega dušnega voditelja. Dasiravno razmere tu niso ugodne, zmagala je le poštvovalnost in navdušenost ter pokazala kaj se napravi po geslu našega presvitlega, tolikanj prekušenege cesarja, »viribus unitis«. Blagoslov božji bodi vedno nad hišo!

Raznoterosti.

(Pépolnoma zadovoljen.) Neki knez je imel pri Parizu jako lep vrt. Pri njegovem uhodu je dal postaviti napis s prav velikimi črkami: »Ta vrt naj bode onega, kateri je popolnoma zadovoljen.« Kar pride memo bogat skopuh in ko bere napis, hiti naglo h knezu meneč, da bode dobil krasen vrt. On se predstavi knezu in reče, da je popolnoma zadovoljen in bi radi tega rad dobil vrt. Tu se pa nasmehlja knez, rekoč: »Dragi moj, jaz ne verjamem, da bi bili zadovoljni, ker drugače ne bi vi hoteli imeti še vrta.«

(Zlomljeno razpelo.) Koncem decembra leta 1884 je vstopil v kraju Folleville na Francoskem k voščo revnega kmetovalca nek popotovalni trgovec, proseč, če bi se smel nekoliko pogreti. Ko je hotel iti posestnik po drva, mu reče trgovec: »Nikar se ne trudite, vzemite to-le in naredite ogenj!« Pri tem pa pokaže na leseno razpelo, visečo na steni. »Ne dotaknite se ga!« zavpije posestnik ves razburjen in hiti po drva. Med tem je pa že snel brezbožnež razpelo, prelomil nogi in ju vrgel v ogenj. Ko se na to odstrani, da bi nadaljeval svojo pot, kar naenkrat obstane; nobenega koraka ni mogel več narediti. Strašno začne vpiti: »Moje noge so zlomljene in so zgorele.« Nekaj mimogredočih ga prime in ga odpravi v bližnjo hišo. On pa je vpil v enomer, da so mu zlomljene noge in da so mu zgorele. Nekaj ur pozneje je umrl. Duhovnik, po katerega so poslali, je prišel, ko je nesrečnež že izdihnil svojo dušo.

(Otreške mnenje.) Sinček nekega gostilničarja opazuje dlje časa gosta, ki je bil ves plešast, a je nosil veliko brado. »Ata, pridite malo sem!« vsklikne mali. — »Kaj pa je?« vpraša oče. — »Temu možu se pa zdrčali lasje z glave!«

(Pavliha.) Nek prebivalec kraja Apencel je slišal, da je sigmaringski knez velik prijatelj starin; večkrat je bil namreč že izdal, če tudi za grde stvari, velike svote denarja. Nekega jutra pa se poda Apencelec s svojo zeno na pot v knežje letovišče in ogovori služabnika, rekoč: »Jaz sem čul, da je gospod knez poseben prijatelj starin, sedaj imam eno, če bi jo hotel vzeti knez.« Služabnik mu odgovori, da naj gre s svojo znamenitostjo v sprejemno sobo. Knez se kar začudi, videč, da je šaljivec dovedel svojo grdo zeno. Velikodušno obdari knez zeno; možu pa pokaže vrata rekoč, da naj s takimi starinami ostane drugi pot doma.

(Klike peječo tiči.) Če se pravi o katerem človeku, on je kakor tič, se navadno vedno misli, da on malo vživa; vendar pa ni opravičeno to mnenje. V golzunu (krofu) kraguljevem so dobili ostanke 79 gosonic, 24 hroščev, jedne poljske miši in jedne pijavke. To je bila gotovo le majhna južina; pravijo namreč, da kragulj, ki se hrani z večino z mišmi, na leto do tisoč pokonča. Od neke vrste sove poročajo, da je pogoltnila zaporedoma 7 miši, tri ure pozneje je požrla še štiri druge. Najbolj pridna v tem oziru je menda taščica. Neki dan so videli, da je požrla drobna tičica črvov, približno 14 črvljev dolgih, ne da bi se njena teža bila znatno pomnožila. Črvi sami so tehtali okoli 80 gramov, dočim taščica sama komaj polovico tehta.

(Pravi junak.) Avstrijski general Laudon ni bil le srčen junak, marveč tudi vri kristijan, ki je dal Bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega. Ko se je približala po življenju, polnem slavnih del, smrt, je poklical plemeniti junak k sebi svojega vnuka in mu dejal: »Boj se Boga, svojega Stvarnika in spolnauj zapovedi

krščanske vere; zakaj brez vere nisi ne človek, ne junak, ne državnik. Ljudje brez vere so izvršek človeštva, ki sami sebe najbolj ponižujejo. V boleznih in nevarnosti so oni največji strahopetneži, brez vsake srčnosti! Okoli stoječim se nato še zahvali za vsa ljubavna dela in zvestobo. »O, ti dobro ljudstvo«, je končal, »jaz nisem zaslužil tvoje ljubezni. Potolažen grem torej s sveta.« Po teh besedah je ponižni mož izdihnil svojo dušo. Gotovo lepa smrt po tako zaslužnem krščanskem življenju!

(Zlate besede.) V neki družbi, v kateri je bilo navzočih več rokodelcev, vstane krojač in hvali krojaštvo prav resno kot najplemenitejše delo. On je ljubil svoj stan in to je lepo. Prepirali so se na to o tej stvari. Neki tesar je hotel namreč izpodbiti mnenje krojačevo. On je zlasti poudarjal, da je naš Gospod, Jezus Kristus sam bil tudi opravil tesarska dela in ne krojaška. Ko so se bili že skoro do cela sprli, vstane neki star mojster in izjavi: »Vsako rokodelstvo je dobro ali slabo, kakor se opravlja. Vsako rokodelstvo, kakor se imenuje, je plemenito, če se z Bogom začne in z Bogom dela. Najplemenitejši je oni rokodellec, ki se boji najbolj Boga in se dá voditi pri svojem delu od tega.«

(Ni pričakoval.) Dijak: »Čemu si ogledujete krono tako natanko, ali mar menite, da je ponarejena?« — Natakari: »Ne, jaz sem bil ves presenečen, da sem dobil od vas tridesetga še krono.«

(Opravičene.) Sodnik: »Kako ste zamogli kar meni nič, tebi nič tožitelja imenovati, starega osla?« Toženec: »Saj ga poznam, gospod sodnik, vendar že dolgo časa!«

(Na smrtni postelji hčere.) Nek mož, ki se je vedno bolj vpenjal do častnih služeb, je izgubil pri tem svojo vero. Njegova žena je bila pridna katoličanka, ki je vzgajala tudi svojo hčer v veri in kreposti. A vsled vpliva prostomisleca očeta so se vrinile tudi v njeno mlado srce kmalu pogubna naziranja. Osemnajstletna mladenka bi bila gotovo pogubljena, če ne bi posegel vmes Bog. Deklica je zbolela. Oče, ki jo je srčno ljubil, je prebil cele ure pri njeni postelji in je vse poskusil, da bi hčerka zopet ozdravela. Bolezen je postajala hujša, od dne do dne. Ko je sedel brezumni oče zopet ves solzan pri postelji in z očetovsko skrbo brisal solzi pot s čela, se je naglo vzdignila bolnica in pogledala resno očeta. Z resnim glasom ga ogovori: »Oče, jaz menim, da se bližam koncu; jaz vas moram sedaj še nekaj vprašati: Povejte mi, kaj naj sedaj verujem, to, kar ste me vi učili, ali to, kar so me dobra, pobožna, znati?« Kakor strela je zadelo to vprašanje presenečnega prostomisleca. Povesil je svoje oči in spregovoril z bridkim glasom: »Otrok, veruj, kar so te učili mati!«

(Vera in veda.) Ko je ležal na smrtni postelji veliki matematik in naravoslovec Newton, je spregovoril besede: »Jaz ne vem, kaj bode rekel svet o mojih delih. Samemu sebi sem se zdel vedno kot kaki otrok, igrajoč se ob morskem obrežju, ki najde sedaj svetlo, koljko, potem pisan kamendek, dočim se razgrinja nezasledno pred menoj morje resnice.« In ta veliki učenjak, ki je

izračunil zakone gibanja nebesnih teles, je umrl trdno prepričan, da biva večni, uravični Bog, da je neumrljiva človeška duša in odgovorna Bogu za svoja dejanja. Kako domisljavo se napihuje nasprotno marsikateri polomikanec in neomikanec meneč, da dosti ve in da ne potrebuje božjega razodenja.

(Zadovoljnost osrečuje.) Paganski modrijan Dijogen je bil znamenit radi velike zadovoljnosti. Njegovo načelo je bilo: »Čim manj potrebuje človek, tem srečnejši je.« Stanoval le v sofu; njegovo celo imetje je bil en plašč, ena gonjača in ena lesena čaša, katero je pa stran vrgel, ko je videl nekega dne pitl' dečka z roko. Ko je bil v Korintu, ga je obiskal tudi premagalec sveta Aleksander Veliki. Duhovitih odgovorov modrijana je bil jako vesel in mu je ukazal, naj si izprosi kako milost. Dijogen mu hitro odgovori: »Pojdi mi hitro s solca!« Aleksander stopi na stran, rekoč: »Če ne bi bil jaz Aleksander, želel bi biti Dijogen.«

(Vrli Tirolci.) Cesarica Marija Terezija je dobila kakor drugi navadni podložniki osepnico. Ko so izvedeli to Tirolci, so sklenili, da pošljejo odposlanstvo na cesarski dvor na Dunaj, katero bi izrazilo njih sočutje. Nekaj tednov pozneje — cesaričino zdravje se je obrnilo že na boljše — je dospelo odposlanstvo treh krepih Tirolcev na Dunaj v narodni noši. Na dvoru so bili sprejeti takoj. — »Moji ljubi prijatelji!« jih nagovori prijazno cesarica, »zelo me veselijo, da se spominjajo mene pridni Tirolci, ki so bili habeburški hiti vedno zvesto vdani, sedaj mej boleznijo. — Nato prične voditelj odposlancev govoriti, rekoč: »No, kako Ti pa gre vendar? Reza!« — »O,« vzdigne cesarica, obrača se se na boljše, le — moj obraz!« Pri tem pokrije svoj od osepnice popačen obraz s rutico. — »E, kaj obraz, tolaži dobrovoljni Tirolec cesarico: »Na obraz ne damo tako nič, če si le drugače zdrava.«

(Koliko jezikov govore ljudje)? Po najnovejših raziskavanjih francoskega zemljepisca je na svetu okoli 5000 narečij in 860 mej seboj različnih jezikov. V Evropi je vseh učenjak 89 jezikov, v Afriki 114, v Aziji 123, v Ameriki 417, in ostalih 117 jezikov pa govore na otokih, nahajajočih se med Azijo in Južno Ameriko. Čudno je, da govore na vsakem teh malih otokov prebivalci drugi jezik, dasi niso oddaljeni preveč drug od drugega.

(Levska.) V vsaki gostilni so delali kmetje in lovci, mej seboj se pogovarjaje razne stvari. Kar vstane gozdar in začne pripovedovati: »Jaz vam povem« jih zagotavlja, »nedavno se je ponesrečil neki lovec na jako čuden način. Streljal je divjo mačko in jo zadel v glavo. Pri tem je šla kroglja skozi glavo. V tistem hipu se pa obrne žival tako naglo, da je odletela kroglja prihajajoča na drugi strani iz glave; nazaj nazavnost v lovca in ga zelo ranila.«

(V šoli.) Učitelj izprašuje v solih troje sedmerih očenaveh prošnjah. Pri četrti prošnji stavi vprašanje: »Zakaj prosimo za vsakdanji, ne za tedenski, ne mesečni ali letni kruh?« — Neka mala deklica odgovori urno na to: »Ker bi postal kruh drugače plesniv.«

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne
20. oktobra 1898 zvečer.

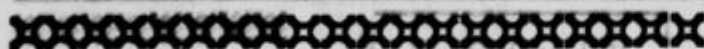
Loterijske srečke.

Dunaj, 1. oktobra:	61	66	78	32	38
Gračec, 1. oktobra:	60	25	38	84	63
Lina, 24. septembra:	59	23	14	12	88
Trst, 24. septembra:	71	1	6	20	11

Tržne cene v Ljubljani.

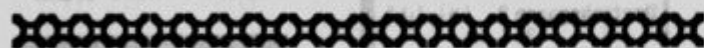
14. septembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica m. st.	9	40	Špeh, povojen, kgr.	—	70
Rek,	7	50	Surovo maslo,	—	90
Ječmen,	6	50	Jajce, jedno	—	3
Oves,	6	40	Mleko, liter	—	8
Ajda,	9	50	Goveje meso kgr.	—	64
Proso,	6	80	Telečje	—	66
Koruza,	6	40	Svinjako	—	66
Krompir,	2	70	Koštrunovo	—	36
Leča hkd.	10	—	Pišanec	—	45
Grah,	12	—	Golob	—	15
Pizol,	9	50	Seno, 100 kgr.	1	60
Maslo kgr.	—	80	Slama,	1	20
Mast,	—	70	Drva trda, 4 kub. mtr.	6	60
Špeh, svež	—	68	„ mehka	6	50

„Kovaški meh“

srednje velikosti, vspricene vrste, čisto nov in prav dober, se ugodno prodá pri Avguštinu Žabkarju v Ljubljani, Marije Terezije cesta.

Takoj je mogoče nastopiti službo

cerkvenika in organista

v Nevljah pri Kamniku. Rokodelci imajo prednost.

Župni urad v Nevljah.

343 1-1

Leopold Rihar
župnik.

Zahvala.

344 1-1

Vsem onim, ki so ob dolgotrajni bolezni obiskavali rajnega gospoda župnika

Matevža Kljun

in vsem, ki so ga včeraj spramili na pokopališče ter zanj molili, posebej še bivšim njegovim župljanom višenjskim in tubinjskim ter sl. »Bralnemu društvu« v Zeleznikih se v imenu sorodnikov prisrčno zahvaljujem.

V Ljubljani, dané 5. oktobra 1898.

Dr. Jožef Lézar
aložjijski vodja.

Na najvišje povelje Njih c. in k. apost. Voličanstva

XXXII. c. k. državna loterija

za civilne dobrodelne namene avstrijskih dežel.

Ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dopuščena — ima 12034 dobitkov v gotovem denarju in skupnem znesku 401.800 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Za izplačilo jamel c. k. loterijski urad.

Zrebanje bude nepreklicljivo dne 15. decembra 1898.

➤ **Jedna srečka stane 4 krone.** ➤

Srečke so dobili pri državni loteriji na Dunaji, I., Riemergasse 7, v loterijskih kolekturah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železničnih uradih, po menjalnicah itd. Načrti za kupovalce srečk zastoj.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

340 6-1 C. k. vodstvo državne dohodnije
Oddelek za državne loterije.

Hiša

v Šentjurju pri Kranju, prav blizu cerkve ob deželni cesti, na jako lepem prostoru, pripravna za prodajalnico, pekarijo ali kak drugi obrt, obstoječa z dveh sob spodaj in treh zgoraj, **je na prodaj.** Pri hiši je tudi trašika in kovačnica. — K hiši spada tudi jedna njiva nad 30 mernikov posetve v jedni parceli, lep travnik in blizu štiri orale mlade, lepo zaraščene hoste. Hiša in drugo v dobrem stanu. Proda se iz proste roke. — Ceno pové lastnik Anton Skok, organist v Mekinjah, pošta Kamnik. 341 1-1

Posojilnica v Ribnici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo

uradovala bude s 1. oktobrom 1898 pričenši

vsaki ponedeljek od 9. do 12. ure dopoldne, ter 337 1-1

vsaki torek od 9. do 12. ure dopoldne ter od 3. do 5. ure popoldne.

Na prodaj je

336 1-1

*** kovačnica ***

z vsem orodjem vred po niski ceni. — Več pové Primož Košenlna, Sp. Senica, pošta Medvode.

Prodá se

355 1-1

krasna Koželjeva vila

z vinogradom v Koprivi na Krasu, okrajno glavarstvo Sežana.

Več se zvé v Trebčah št. 93, pošta Opčina.

Zastonj

387 9

319 (12-4)

Šivalni stroji

nikjer ne dobivajo!

Velika zaloga
bicikljev in
poljedelskih
strojev!

Kdor pa hoče kupiti iz-
vrstjen in trpežen šivalni
stroj za 5% ceneje kakor kje
drugej, ta naj se zaupno obrne
na prvo in najstarejšo tovarniško
zalogo šivalnih in poljedelskih
strojev na Kranjskem

5%
ceneje kakor kje
drugej.

Franc Detter
Ljubljana, Stari trg
št. 1.

Pozor!

Trdka vsprejema
pod dobrimi pogoji potovalce
in zastopnike za deželo.

Centri zastonj in poštnin e prost o.

V zalogi »Katoliške Bu-
kvarne« je izšla in se dobiva
po vseh knjigarnah v četrtem
pomnoženem natisu za slo-
venske gospodinje in kuharice
prepotrebna knjiga

Slovenska kuharica

ali
navod okusno ku-
hati navadna in
imenitna jedila.

Spisala in in na svitlo
dala Magdalena Pleiweis.
— Tej novi izdaji je pridejan
obširen dodatek, katerega
je spisala M. Lavtitar.

Vkljub temu, da je vse-
bina knjige vsled dodatka zda-
tno obširnejša, kakor v prejšnjih
izdajah, knjiga obsega v novi
izdaji 398 stranih, ostala je
cena stara, namreč za ne-
vezano 1 gid. 50 kr., za
vezano v platno pa
1'80 gid.; po pošti poslana
10 kr. več.

Posestvo na prodaj!

Iz proste roke se proda hiša z vsemi gospodarskimi
poslopji, mlin in fuzina zraven okolo 10 oral
gozda in 12 oral niv in travnikov. Vse to je
poldrugo uro od Št. Vida ali Zatičine na Dolenjskem.

Več pové

353 2

Anton Kunstek,
trgovec, Št. Vid na Dolenjskem.

100 do 300 gid.

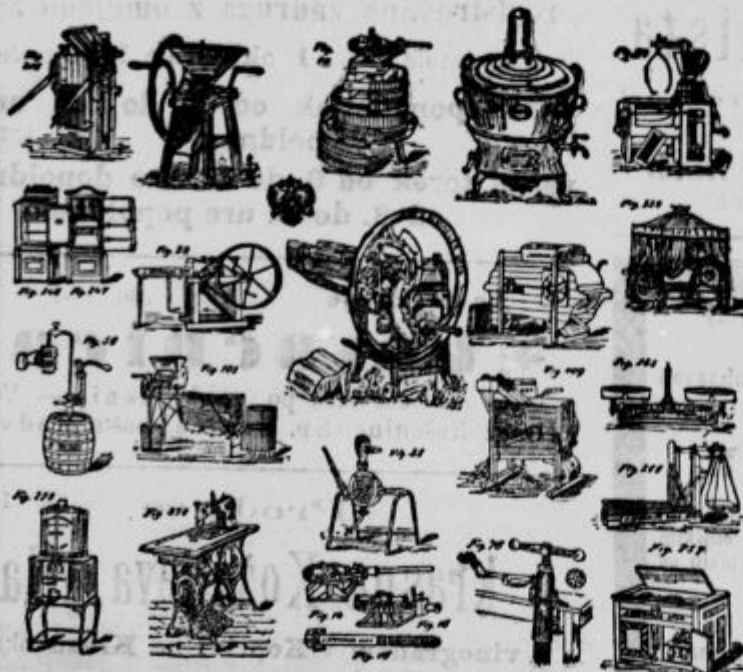
na mesec lahko pokleno
zasluzi sleherni ter povsed
brez izgube, ako hoče pro-
dajati postavne depuščene
sročke in državna pisma.

Ponudbe na Ludovika
Oesterreicher, Budapest VIII.
Deutschergasse 8. 584 10-5
353 9

Vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna.

Janez Schindler

c. kr. imetnik privilegijev
342 4

na Dunaju, III., 1., Erdbergstrasse 12

razpošilja brezplačno in franko

cenike v slovenskem jeziku

(528) z več ko 300 podobami (10-5)

raznovrstnih strojev in orodja za
poljedelstvo, vinogradarstvo itd.

Ceneje ko povsod drugej.

Za blage jamčim, dajem na poskušnje,
olajšujem plačevanje!

Iščem krščanskih agentov.

Obrniti se je naravnost na

Jan. Schindlerja, Dunaj,

III., 1., Erdbergstrasse 12.

Najcenejše se dobiva pri podpisani lekarni, ako se nareča po pošti, po kateri se odpošlje vsako, tudi najmanjše naročilo.

Pogled mestnega trga in lekarne Ubald pl. Trnkóczyja
347 3 v Ljubljani.

Ubald pl. Trnkóczy lekar pri rotovžu v Ljubljani

priporoča sledeča zdravila:
Doktor pl. Trnkóczy-ja

Maria-Zell. Varstv. znamka.

želodečne

kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — Steklenica 20 kr. Jeden tucat 2 gid.

kroglijice

Doktor plem. Trnkóczy-ja

odvajalne (dištilne) čistijo želodec. — Skatljica 21 kr., 6 skatljic 1 gid. 5 kr. — Pocukrene kroglijice, 1 skatljica 40 kr., 4 skatljice 1 gid.

Doktor plem. Trnkóczy-ja

prsni,

pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, sestavljen z lahko raztvartljivim vapnenim železom, utiša kašelj, raztvorja sliz, ublažuje bol in kašelj, vzbuja slast do jedi in tvori kri. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gid. 50 kr.

Doktor plem. Trnkóczy-ja

protinski

ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist), je kot bol utešujoče, ublažujoče drgnjenje za križ, roke in noge, kot zopet poživljajoče drgnjenje po dolgi hoji in težkem delu i. t. d., priporočljiv. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gid. 50 kr.

Varstv. znamka.

Doktor pl. Trnkóczy-ja
tiaktura za

kurja očesa,

izkušeno sredstvo zoper boleča kurja očesa, bradovice, utrpjenje kože, žulje in ozeblino. Ima to veliko prednost, da se samo le s priloženim čopičem bolani del namaže. — Steklenica po 40 kr. 6 steklenic 1 gid. 74 kr.

Koverte s firmo

priporoča po nizkej ceni Katoliška Tiskarna v Ljubljani.

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup.

Ta 28 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja sluz, upekuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, razstoplejive fosferne-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 725 20—20

Cena steklenici je 1 gid. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva **Herbabny-jev apneno-železni sirup**. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov varstveno znamko, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

239 19 Osrednje skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v krenevinah.

Zarezano strešno opeko (Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno opeko za zid ponujata po znatno znižani ceni

Knez & Supančič 294 13
tovarna za opeko v Ljubljani.

Vožnje karte
in
tovorni listi

AMERIKO.

312 9 Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje radovoljno

koncesijonovana potovalna pisarna

E. Schmarda

v Ljubljani, Marije Terezije cesta števil. 4,
pritičje na levo. 362 25—16

Vsega ozira vreden

ter domač izdelek je iz kranjskih planinskih rastlin
napravljeni liker 878 18

„Triglav“

J. Klauer-ja v Ljubljani.

Po svoji čistosti in veliki zdravilni moči za telodec je ta žganjina vsega priporočevanja vredna. Kot krepchalno pijačo naj bi imeli ta liker v vsakem gospodinjstvu.

Na prodaj je v lekarnah gg. M. Leustek in Ubald pl. Trakócsy, kakor tudi večinoma pri vseh prodajalcih delikates in v specialijah. 25—25 99

323 8

Slovenci in Slovenke!

Prava kava
družbe sv. Cirila in Metoda,

katero dobite v vsaki prodajalnici, dá najboljši ukus in lepo barvo črni ali mlečni kavi, ako jo k isti rabite; torej zahtevajte le povsod to izborno domačo kavo.

Glavni zalagatelj Ivan Jebačič, Ljubljana.

Liniment. Capsici compos.

231 23 iz lekarnе Richter-jeve v Pragi

priznana izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gl. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 707 89—89

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri sitem levu v Pragi.

IVAN KORDIK

Ljubljana, Prešernove ulice št. 10-14,

zaloga drobnine

na debelo in drobno,

priporočá svojo veliko zalogo

gumijastih čevljev

najboljših tovarn. 339 4—1

Zunanja naročila se takoj izpolnijo.

Prodajalcem velik rabat.

Izdajatelj: dr. I. Janežič.

Odgovorni urednik: Ivan Rakovec.

Tiska »Katoliška Tiskarna.

Jako pripravna šepna knjizica, se za potrebo ter posebno za potovanje, nagio in brez učitelja priučiti nemščine, je slovensko - nemški

„Slovarček“

in za angleščino pa slovensko - anglezki

351 2

„ANGLEŽ“

po 55 kr. komad. poštne prosto povsod, dobi se pri izdajatelju Jos. Paulinu v Ljubljani, Marijin trg št. 1, kakor tudi v mnogih knjigarah.

Vipavska vinarska zadruga v Vipavi
i še večjega 842 1-1

gostilničarja,

imajoč 1000 gl. varščine, koji bi s 15. oktobrom t. l. prevzel zadržno gostilno na Bregu v Ljubljani s skladiščem v svojo režijo ali ali na račun.

Ponudbe je vpslati takoj vinarski zadrugi v Vipavo.

Načelnistvo.